

Н. М. Сидоренко

Марченко Іван Олексійович

МАРЧЕНКО Іван Олексійович (01(13). 11. 1892, м. Паричі Бобруй. пов. Мінської губ., нині Гомел. обл., Білорусь – 03. 03. 1968, м. Дербі, Велика Британія) – педагог, математик, журналіст, громадсько-політичний діяч. Доктор матем. н. (1942), професор (1942). Учасник 1-ї світової війни. Закін. С.-Петербур. університет (1913). Від 1918 викладав математику в укр. гімназії в Полтаві, згодом працював у метод. комісії при повіт. відділі освіти, секр. Укр. учител. спілки. Після арешту (жовтень 1920) та звільнення (лютий 1922) таємно виїхав на Кубань, де працював в Укр. пед. технікумі в станиці Полтавська: 1922–23 – зав. навч. частини. У 1923 повернувся в Україну. Учителював на Київщині. Від 1925 – у Дніпропетровську (нині Дніпро), де викладав математику в кількох профес.-тех. школах, електротехнікумі, а від 1930 – у металург. інституті, від 1934 обіймав посаду доцент кафедри математики. Під час окупації працював у укр. університеті та інституті інж. транспорту. Від 1944 – у Берліні, чл. Союзу гетьманців-державників (СГД). 1945–51 – у таборі для переміщ. осіб на околиці м-ка Гайденау (пobl. Гамбурґа, Німеччина), де створив та очолив місц. організацію СГД і організував вид. тижневиків «Луна» (1946–47, був першим його ред.), «Світанок» (1948) і «Ранок» (1948–51); викладав математику в табор. гімназії, деякий час був її дир. 1945–46 написав спогади про своє життя до 1941, які видано в Україні («Спогади Івана Олексійовича Марченка» // «Наукові праці історичного факультету Запорізького університету», 2012, вип. 32). У 1949 – чл. відновл. у Німеччині НТШ. 1951 оселився в Дербі, де продовжував видавати ж. «Ранок» (1951–54). Відіграв помітну роль у політ. житті укр. еміграції – чл. ради (1953–68) та президії (1957–68) Союзу українців Британії. Від 1957 – край. нач. СГД у Великій Британії, від 1958 – чл. Гетьман. ради та її президії. Співзасн. Спілки укр. учителів у Великій Британії, голова і чл. її управи (1959–62), інспектор шкіл українознавства

(1956). Друкувався у часописах «Голос державника», «Українська думка», «За єдність нації», «Авангард». Автор підруч. «Математика в технікумі» (1930) і «Задачник з математики для технікумів» (1932, співавт.).

Рекомендована література

1. Лукіяненко А. Професор, доктор Іван Марченко: його освітня й національно-політична діяльність // Наші 70-літні сіячі на освітній ниві. Рочдейл, 1962;
2. Павлюк М. Життєпис професора, доктора І. Марченка // Там само;
3. Марченко Н. Невідбутий ювілей // Укр. думка. 1973, 15 листоп.

Бібліографічний опис:

Марченко Іван Олексійович / Н. М. Сидоренко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-64057>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).